

Opgroeien

iroj.jeugdhulp.be

VERSLAG IROJ Antwerpen

Datum: 25/6/2024

Locatie: Zaal Plantijn, VAC Antwerpen

Aanwezig: Chris Segers, Jan Bots, Chantal Van Overvelt, Ilse Hendrickx, Marijke Huybrechts, Stefanie Claessens, Els Van Parys, Yves Indeherberge, Christina Van Den Hove, Griet Pitteljon, Bart Hanssen, Paulina Koeman, Jo Frans, Lise Van Gompel, Babs Goethals, Carine Housen, Els Dupon, Lieke Van den Heuvel, Karina Van Belle, Jasmijn Meirsman, Mieke Mons

Afwezig met kennisgeving: Stijn Beirens, Karen Meeuwsen, Ann Laurijssen, Hilde Jaspere, Emmanuel Standaert

Voorzitter: Jan Bots

Verslaggever: Roxane Van Roussel

Onderwerp: ANT 05-2024

1. Goedkeuring en opvolging verslag 28 mei 2024
2. 1G1P PPT
3. Ruimte voor bedenkingen en discussie
4. Varia

1. Goedkeuring en opvolging verslag 28 mei 2024

IROJ Antwerpen keurt het verslag van de zitting op 28/5/2024 zonder opmerkingen goed. Goedgekeurde verslagen zijn voortaan ook online terug te vinden op <https://iroj.jeugdhulp.be/documenten/verslaggeving-iroj-antwerpen-0>.

2. PPT 1G1P

VERVOLGHULP NA CRISIS

Binnen de Voor en Noord Kempen zijn er momenteel geen aanmeldingen, wat zeer veel leden van het IROJ bijzonder vinden.

Daarnaast worden er vragen gesteld in hoeverre deze lijn effectief helpt binnen het capaciteitstekort en binnen de crisis van de Jeugdzorg. Er worden geen extra bedden gecreëerd aan zich. Er is ruimte voor extra ondersteuning en extra begeleiding, maar ook daar is er een maximum op gezet. Per samenwerkingsverband zou je hier ongeveer 10 à 15 dossiers mee kunnen ondersteunen, als het op volledige capaciteit draait. De vraag is of dit voldoende antwoord biedt op een segment binnen Jeugdzorg dat volledig verzadigd is.

Bovendien wordt de bedenking gemaakt dat er in het algemeen nood is aan een mindshift binnen de Jeugdzorg, gezien er nog te hard wordt vastgehouden aan oude ideeën. Vele hulpverleners en hulpverleningsorganisaties houden vast aan specifieke trajecten, waardoor nieuwe vormen van hulpverlening of andere concepten niet aanslaan. Er is dan ook weinig ruimte om hierover samen na te denken en in discussie te gaan.

De ondersteuning die 1G1P kan bieden na crisis moet ook veel breder kunnen worden ingezet. Het mag niet de bedoeling zijn dat dit enkel voor ondersteuning is na crisisbegeleiding. Het zou een enorme meerwaarde zijn om deze ondersteuning breder te kunnen inzetten.

VRIJWILLIGERS

Binnen het samenwerkingsverband zijn er momenteel nog geen trajecten opgestart. Binnen het samenwerkingsverband van de grootstad Antwerpen is er al één matching.

Deze lijn geeft zeer veel onduidelijkheden rond de outcome. Wat is de verwachting hiervan en wat willen ze hiermee effectief bereiken? Wanneer is deze lijn een geslaagde lijn?

De vraag wordt ook gesteld waarom het niet effectiever zou zijn om verbinding te zoeken bij reeds bestaande en goed werkende initiatieven. Er wordt nu vanuit deze lijn verwacht om eerst een omgevingsanalyse te doen, waardoor er veel tijd en energie verloren gaat. Deze lijn had beter geconnecteerd geweest met reeds bestaande initiatieven om zo in te zetten op reeds bestaand sociaal kapitaal. Er zijn al zoveel omgevingsanalyses gemaakt rond verschillende initiatieven. Hoeveel omgevingsanalyses zijn er nog nodig?

Daarnaast wordt er opgemerkt dat elk samenwerkingsverband hier anders mee omgaat en dit totaal anders uitbouwt. Vanuit het IROJ wordt dan ook de vraag gesteld waarom er vanuit het netwerk geen één gedragen visie is uitgebouwd rond de lijn vrijwilligers.

Er komen ook vragen rond het institutionaliseren van vrijwilligers, wat eigenlijk niet de kracht is van vrijwilligers en waar hun werking juist niet voor staat. Het gaat over het zoeken naar netwerk, informeel, en het zoeken naar een vangnet dat niet moet “gecontroleerd” worden vanuit een groot agentschap.

Deze middelen hadden misschien beter aan elk samenwerkingsverband gegeven om zo te bekijken wat er nodig is en dan concreet in te zetten, i.p.v. dit vast te pinnen aan vrijwilligers. Want ook in sturing en ondersteuning wordt er weinig kader gegeven. De samenwerkingsverbanden hebben een budget gekregen maar hoe deze lijn er moet uitzien en welke trajecten de vrijwilligers dan juist moeten opstarten, is onduidelijk.

NAFT – 1G1P

Deze lijn focust zich voornamelijk op de samenwerking tussen Jeugdhulp en onderwijs. Vanuit de verschillende samenwerkingsverbanden zijn er onderwijs jeugdhulpversterkers naar voor geschoven die de drie actiepunten binnen deze lijn opnemen en uitwerken. De focus ligt momenteel op het installeren van onderwijsambassadeurs binnen residentiële voorzieningen. Daarnaast is de uitdaging om het CLB binnen deze lijn voldoende te betrekken. Er wordt hard gewerkt om te zoeken naar een platform waar ook het CLB mee kan nadenken over deze lijn, want de link tussen onderwijs en welzijn blijft een uitdaging.

Ook deze lijn bevat een zekere vaagheid en het is onduidelijk wat er precies verwacht wordt en wat de juiste outcome moet zijn. De focus ligt daarom momenteel op het thema onderwijs zo hoog mogelijk op de agenda te zetten op alle overlegplatformen en ervoor te zorgen dat op alle teambesprekingen onderwijs ook de nodige aandacht krijgt. Ook al loopt het onderwijstraject binnen het hulpverleningstraject van de jongere goed.

Tenslotte wordt er ook nog aandacht gegeven aan de TOAH en de nieuwe regelgeving hierrond. Concreet betekent het dat erkende scholen vanaf 1 september 2024 onderwijs aanbieden in de voorzieningen veilig verblijf. De jongeren krijgen gedurende hun verblijf onderwijs en voldoen zo aan de leerplicht, ook als er geen inschrijving is meer in een school. Dit wordt mogelijk gemaakt door een specifieke regeling binnen het Tijdelijk Onderwijs Aan Huis (TOAH) die onderwijs in de voorzieningen mogelijk maakt.

Om TOAH te voorzien, sluit je als voorziening een samenwerkingsakkoord af met een gefinancierde of gesubsidieerde school voor gewoon of buitengewoon basis- of secundair onderwijs. Hiervoor stap je als voorziening zelf naar een school met de vraag om TOAH te organiseren. Per erkende plaats in de voorziening worden op schooljaarbasis 4 lestijden TOAH toegekend. De organisatie van het onderwijs ligt in handen van de TOAH-school. Zij trekt daarvoor nieuwe personeelsleden aan of kent de opdracht toe aan personeelsleden die al in dienst zijn.

De communicatie en de regelgeving zal bij het verslag worden toegevoegd.

Er kwam hier een opmerking over:

Intussen hebben wij zoals ongetwijfeld alle actoren deze info juist voor het einde van het schooljaar gekregen. Nog los van het feit dat deze TOAH regeling echt niet de oplossing is om “recht op onderwijs” op een aangepaste manier waar te maken, is dit gewoon onverantwoord laat.

Dit punt zal opnieuw op het volgende IROJ besproken worden om hier richting onderwijs toch echt nog maar eens een signaal te geven en ook echte oplossingen aan te kaarten.

INTERNATEN

Ook binnen deze lijn is het zoeken voor de samenwerkingsverbanden om de link en de ondersteuning te bieden aan de internaten die in hun regio liggen.

De meeste internaten zien zeker wel de meerwaarde, maar het is zoeken hoe 1G1P hier effectief kan worden ingezet.

Bovendien rijzen er vragen rond de drie trajecten die binnen het internaat worden opgemaakt. Het is dus de bedoeling dat elk kind dat via Jeugdhulp in een internaat instroomt een plan heeft waarbij wordt gezien of er extra zorg en/of ondersteuning nodig is. Het is zo dat de beschikkingen van kinderen die toevertrouwd zijn aan een internaat lopen van september t.e.m. juni. Vanaf september wordt er telkens opnieuw een beschikking opgemaakt. Door deze regel zou het concreet betekenen dat elk kind telkens opnieuw een plan zou moeten hebben dat besproken is met alle partners. Dit is praktisch onhaalbaar en onrealistisch, omdat het ook vaak gaat over kinderen die reeds jaren verblijven op internaat. De regel is nu dat indien kinderen geen plan hebben, ze niet mogen instromen.

Dit is een euvel dat zal worden besproken op de stuurgroep, gezien men zich ervan bewust is dat dit niet realiseerbaar is.

Tenslotte kwam ook nog de bedenking dat er van internaten wordt verwacht dat ze met een enorme snelheid gaan professionaliseren binnen de Jeugdhulp. Ook dit is een verwachting die niet realistisch is. De opvoeders die werken binnen een internaat zijn vaak geen hulpverleners.

GEZINSZORG

Het projectplan is nog maar pas goedgekeurd en er wordt gezien door de samenwerkingsverbanden dat daar toch ook nog bedenkingen bij zijn.

- 1) Volgens het projectplan hebben diensten gezinszorg t.e.m. december de tijd om te kunnen intekenen voor de oproep. Het doel is om volledig regiodekkend te zijn.
  - a. Hier zijn wel wat bedenkingen bij: is het niet eerder behapbaar om te bekijken dat er met twee diensten diepgaand kan gewerkt worden dan voortdurend in te zetten op nieuwe diensten die intekenen. Het is niet de bedoeling om uit te sluiten; maar het engagement van de SWV kan niet zo ver reiken om heel de tijd op verschillende diensten in te zetten
  - b. Het doel moet zijn om ook effectief snel te kunnen opstarten bij een dienst gezinszorg
- 2) Ook het financiële luik zorgt voor discussie. Het is lang gegaan over de financiële drempel. 1G1P en Opgroeien wilde dit graag gratis zien voor gezinnen. Dit is er uiteindelijk niet doorgekomen. Momenteel blijft dit een discussiepunt
- 3) Het kennisgevingsdocument; dit vertrekt vanuit dienst gezinszorg of lokale team. Dit document zorgt voor een gesprek met 1G1P om te bekijken of zij hierin ook betrokken kunnen worden. De aanmelding voor dit project kan door de drie diensten.
  - a. Bedenkingen: er staat al veel info op, dat niet hoeft geweten te zijn
  - b. Het inschatten of er bijkomende hulpverlening nodig is: moet door 1G1P of K&G gebeuren of door reeds betrokken hulpverlening in het gezin. Het gaat hier over gezinnen in crisis, dus het is nodig dat er naast gezinszorg reeds hulpverlening staat.
  - c. De definitie van crisis is voor iedere organisatie anders. Ook hier moeten duidelijke gesprekken in worden gevoerd.
  - d. De aanmelding voor dit project kan ook breder zijn dan enkel binnen de teamwerking 1G1P. De aanmelding zou ook kunnen gaan naar het samenwerkingsverband 1G1P.

Er kwam ook de bedenking hoe deze lijn zich verhoudt met de acties en ondersteuning m.b.t. de 1^e 1000 dagen en met het team zorggarantie.

Tenslotte stelt het IROJ voor om de samenwerkingsverbanden in het voorjaar van 2025 opnieuw uit te nodigen om de evolutie en de stand van zaken verder toe te lichten.

3. Oproep crisisbedden: VAPH – Opgroeien – GGZ

Via diverse kanalen en verschillende actoren van jeugdhulp, personen met een handicap en geestelijke gezondheidszorg, merken we dat steeds meer kinderen en jongeren aangemeld worden bij het crisismeldpunt. De druk op crisisopvang is bijgevolg in alle sectoren groot. Er is nood naar meer capaciteit en meer uitwisseling, samenwerking en verknoping van expertise.

We willen vanuit een gemeenschappelijke visie en een gedeelde Vlaams-federale investering inzetten op drie concrete acties in het kader van een getrapte en gezamenlijke aanpak in Vlaanderen en Brussel.

In een eerste actie willen we de afstemming en concrete samenwerking tussen de OverKopnetwerken en de Netwerken Geestelijke Gezondheid Kinderen en Jongeren (GGKJ) met betrekking tot psychologische zorg in de eerste lijn (RIZIV-conventie) stimuleren.

Met een tweede actie realiseren we proeftuinen waar een intensieve intersectorale samenwerking wordt uitgebouwd tussen laagdrempelige (vind)plaatsen voor kinderen, jongeren en hun context, een crisisbegeleidingsdienst van de jeugdhulp en het mobiel crisisteam van een GGKJ-netwerk (deze oproep wordt in het volgende punt behandeld). In het kader van een derde actie willen ze via deze oproep, complementair aan de bestaande initiatieven, een bijkomende impuls bieden voor het realiseren van een intensieve en kortdurende zorg- en ondersteuning waarbij expertise uit VAPH, Opgroeien en de GGKJ-netwerken wordt gebundeld. De zorg en ondersteuning wordt vertaald in een interdisciplinaire inzet van mensen en middelen, gekoppeld aan nieuwe of bestaande verblijfsplaatsen.

Voor een bepaalde groep kinderen en jongeren is immers er een combinatie nodig tussen expertise in psychiatrische problematiek, contextproblematiek en handicap. Het gaat dan over kinderen en jongeren met dubbeldiagnose, met ernstige meervoudige beperkingen, ernstige gedragsproblemen, ...

De FOD Volksgezondheid en het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) zullen samen voor deze derde actie op jaarbasis 3,06 miljoen euro.

Op dd. 21/5/2024 werd hierover een bespreking georganiseerd met organisaties VAPH, GGZ en vanuit het Agentschap Opgroeien.

Tijdens deze bespreking werd de nota opnieuw toegelicht via een PPT om context van de oproep nog eens te schetsen. Een eerste peiling naar noden in het kader van deze oproep geeft een beeld waarin zowel jongeren met geblokkeerde als bijna geblokkeerde ontwikkeling vervat zitten. Deze jongeren zijn gekend door jeugdhulpregie, door voorzieningen/organisaties in verschillende sectoren en voor een deel van deze groep wordt ook geëscaleerd naar gedwongen opname ondermeer omwille van extreem externaliserend of zelf verwondend gedrag.

Het gaat om jongeren die niet door één enkele voorziening binnen een bepaalde sector alleen kan gedragen worden. Er is nood aan expertise uit Opgroeien, VAPH en GGZ.

De meeste van deze jongeren zijn ouder dan 12 jaar en hebben vaak ook een lichte mentale beperking. Op basis van de bespreking excluseren we kinderen jonger dan 12 jaar en kinderen met meervoudige beperkingen (VAPH) in het kader van deze oproep. Hiermee hebben we niet

gezegd dat er geen noden zijn voor de doelgroep die we niet includeren voor dit aanbod. Het gaat hier om een proeftuin met een hooggespecialiseerd crisisaanbod en om deze zoveel mogelijk slaagkansen te geven, dienen we ook af te bakenen.

Er werden verschillende mogelijke pistes besproken en op 7/6/24 komen we opnieuw samen waar de 4 voorzieningen die mogelijk een aanvraag willen indienen, concreet kunnen toelichten wat hun aanvraag gaat zijn. Tegen 25/6 moet er een blauwdruk klaar zijn voor het netwerkcomité PANGG van en IROJ. Dan kan er tijdens de zomermaanden verder geschreven worden om vervolgens in te dienen tegen 15/09/24.

Het idee is dat er één gedragen voorstel komt vanuit de regio. Indien dat er een gedragen voorstel is, kan de WAP samenkomen om dit voorstel te bespreken en te adviseren. Dit zal voor het IROJ gebeuren dat gepland staat in september.

Op zich leidt deze oproep wel tot een sterke verknoping van GGZ, VAPH en Opgroeien, wat uiterst belangrijk is. Daarnaast moet er worden gekeken hoe ENDDA kan worden gekoppeld aan deze oproep. Het is een belangrijk signaal dat de overheid brengt en een krachtig signaal. Het zal alleen niet zo evident zijn om dit helemaal uit te werken, gezien alles extra personeel vraagt en deze niet gemakkelijk zijn om te vinden.

Op 25/6 was er hierover dus opnieuw een overleg binnen het STRATO om te bekijken of we tot één gezamenlijk voorstel konden komen. Er waren op dat moment twee kandidaten die een mogelijkheid zagen rond het indienen van een voorstel.

Emmaus, UKJA en OLO-Rotonde willen samen een voorstel indienen rond het vermeerderen van de capaciteit van de crisisbedden. Dit zou concreet gaan over twee extra crisisbedden die zouden worden uitgewerkt. Eentje binnen de werking van Van Celst en eentje binnen de werking van La Strada (Ferme Eline). Er zou een verknoping zijn tussen de verschillende werkingen VAPH, BJB en GGZ en deze bedden zouden kunnen ingezet worden vanuit het ENDDA-netwerk.

Vanuit De Vijver hebben ze reeds één crisisbed dat in werking zal treden in het najaar, vanuit een oproep specifiek van het VAPH. Na het advies van PANGG -18 heeft De Vijver, gezien er extra crisisbed- capaciteit bovenop de bestaande crisisverblijfplaatsen die er al zijn moest komen, geopteerd om ook in hun voorstel een extra crisisplaats naast de bestaande crisisplaats te voorzien.

Dit voorstel werd ook besproken en overgemaakt op de 2 de vergadering van het netwerk en ook op het STRATO.

Deze insteek is de volgende: Het opschalen van de 1 crisisplaats VAPH én 1 nieuwe crisisverblijfplaats VAPH (met doelgroep specificiteit; partners: Multiversum + De Vijver) en outreachende expertise van VAPH, GGZ en Opgroeien. Dit moet breed kunnen worden ingezet ifv vragen vanuit ENDDA (duurtijd intersectoraal traject : 6 weken tot max 3 maanden).

De doelgroep specificiteit is de volgende:

- Voor jongeren (meisjes en jongens) (15-23 jaar) met licht/matig verstandelijke beperking en psychische kwetsbaarheid: De Bosuil (eigen studio, met nabije ondersteuning in groep) (nieuwe plaats)
- Voor jongeren (meisjes) (15-23 jaar) met normale / randnormale begaafdheid/ licht verstandelijke beperking en/of autisme incl. GES+ problematiek: Twist (7 de studio, nu al vaak gebruikt voor time-out/ crisisopname!!!) (be)(ge)sloten mogelijkheden (bestaande plaats)

De Vijver wil graag beide aanvragen binnen de financiën van deze oproep aan elkaar vastknopen. Tijdens het STRATO kwam echter de bedenking dat de oproep geen financiële ruimte voorziet voor zowel een opschaling als een vermeerdering van capaciteit. Bovendien is er vanuit het VAPH en het GGZ netwerk de voorkeur uitgesproken om in te zetten op een uitbreiding in

capaciteit en geen opschaling. Ook het IROJ van mei heeft de voorkeur uitgesproken om in te zetten op een uitbreiding.

Vanuit De Vijver gaven ze echter aan dat het financieel kostenplaatje wél die ruimte zou bieden.

Vanuit Emmaus, Olo-Rotone en UKJA is er dan een berekening gemaakt rond hun aanvraag, waarbij het duidelijk is dat er geen financiële ruimte is voor een opschaling van een crisisbed, naast hun aanvraag voor het uitbreiden van capaciteit.

Dit werd tijdens het IROJ besproken. Hier heeft De Vijver echter wel een bezwaar tegen. Zij geven aan is dat hun crisisbed (dat in het najaar operationeel zal zijn), waarbij er ook een verknoping is van GGZ, VAPH en BJB, geen extra ondersteuning krijgt.

Vanuit het IROJ kan er momenteel dus geconcludeerd worden dat er geen duidelijkheid is rond een gedragen voorstel. Concreet wil dit zeggen dat, indien er geen uitsluitsel wordt gegeven, de werkgroep advisering, kort na de zomervakantie zal moeten worden bijeen geroepen, om de verschillende voorstellen te adviseren.

4. Varia